

Η Υγεία μπορεί να εξελιχθεί σε στρατηγικό πυλώνα ανάπτυξης

Δωρίτα Γιαννακού

Την εικόνα που παρουσιάζει σήμερα ο τομέας της υγείας στην Κύπρο αναλύει στην «Κ» ο πρόεδρος της ΟΕΒ Γιώργος Παντελίδης. Ο κ. Παντελίδης τόνισε ότι ο τομέας διαθέτει τις προϋποθέσεις να εξελιχθεί σε στρατηγικό πυλώνα ανάπτυξης για την Κύπρο και είναι ικανός να μας καταστήσει περιφερειακό κόμβο υπηρεσιών. Προϋπόθεση για αυτό είναι η διασφάλιση ενός σταθερού κανονιστικού πλαισίου, η δημιουργία συνθηκών ισότιμου ανταγωνισμού και η επένδυση τόσο σε υποδομές και νέες τεχνολογίες όσο και στο ανθρώπινο δυναμικό. Η ΟΕΒ διοργανώνει στις 26 Φεβρουαρίου Συνέδριο Υγείας με τίτλο «Μετασχηματίζοντας την Υγεία στην Κύπρο: Νέες Τάσεις, Νέες Πραγματικότητες».

Το συνέδριο απευθύνεται σε όλους τους εταίρους του τομέα υγείας, καθώς και στο ευρύ κοινό, διότι τα ζητήματα που θα τεθούν, αγγίζουν άμεσα το μέλλον της περίθαλψης, την ποιότητα των υπηρεσιών και τη βιωσιμότητα του συστήματος.

-Η ΟΕΒ αποτελεί τον μεγαλύτερο και πλέον αντιπροσωπευτικό φορέα εκπροσώπησης των ιδιωτικών παρόχων του τομέα υγείας στην Κύπρο. Πώς αξιολογείτε τη σημερινή κατάσταση του τομέα της υγείας; Ποιες είναι οι βασικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει και ποιες προοπτικές διαμορφώνονται για την ανάπτυξη του τομέα τα επόμενα χρόνια;

Χρειάζεται ένα σταθερό και αξιόπιστο ρυθμιστικό πλαίσιο που να διασφαλίζει ίσους κανόνες για όλους τους παρόχους, με διαφανείς ελέγχους που να περιορίζουν τη σπατάλη

-Η εικόνα που παρουσιάζει σήμερα ο τομέας της υγείας στην Κύπρο είναι σύνθετη. Αφενός, διαπιστώνουμε μια νέα φάση ωρίμανσης μετά την εφαρμογή του ΓεΣΥ, με σημαντικές επενδύσεις και αναβαθμίσεις που ενισχύουν την εμπιστοσύνη. Αφετέρου, οι αλλαγές τρέχουν τόσο γρήγορα που οφείλουμε να δρούμε προληπτικά και να βρισκόμαστε πάντα ένα βήμα μπροστά, επιλύοντας τα προβλήματα πριν αυτά θέσουν σε κίνδυνο το σύστημα υγείας. Η εφαρμογή του ΓεΣΥ βασίστηκε σε συγκεκριμένους πυλώνες και στόχους όπως η προσβασιμότητα, αποτελεσματικότητα, ποιότητα κ.ά. Στην παρούσα φάση ίσως χρειάζεται να προβούμε σε τομείς που θα διασφαλίζουν την άμεση προσβασιμότητα σε όλες τις ειδικότητες και σε ενέργειες που θα ενισχύουν την αποτελεσματικότητα και θα αποζημιώνουν με πιο ουσιαστικό τρόπο την ποιότητα και τη συνεχή ανάπτυξη και βελτίωση των υπηρεσιών.

Επιπρόσθετα, αυτή τη στιγμή, αντιμετωπίζουμε τρεις κρίσιμες προκλήσεις: Κατά πρώτον, την έλλειψη νοσηλευτικού προσωπικού, η οποία εντείνεται μέσα από το αυστηρό και μοναδικό για τα ευρωπαϊκά δεδομένα νομοθετικό πλαίσιο και επηρεάζει άμεσα τη λειτουργία και βιωσιμότητα των ιδιωτικών νοσηλευτηρίων. Δεύτερον, την πλήρη αυτονόμηση του ΟΚΥΠΥ για την οποία διαφαίνεται ότι απαιτείται επιπρόσθετος χρόνος και πιο στοχευμένες ενέργειες. Και τρίτον, τη βιωσιμότητα του ΓεΣΥ που απαιτεί ελέγχους, πάταξη της αλόγιστης σπατάλης και ορθολογική διάθεση των πόρων εκεί που παράγεται η αξία για τον ασθενή με ταυτόχρονη αντιπροσωπευτική αποζημίωση για τους παρόχους.

Μέσα από τη διαρκή επαφή μας με παρόχους και επαγγελματίες του κλάδου, διαπιστώνουμε ότι ο τομέας της υγείας διαθέτει τις προϋποθέσεις να εξελιχθεί σε στρατηγικό πυλώνα ανάπτυξης για την Κύπρο και είναι ικανός να μας καταστήσει περιφερειακό κόμβο υπηρεσιών. Προϋπόθεση για αυτό είναι η διασφάλιση ενός σταθερού κανονιστικού πλαισίου, η δημιουργία συνθηκών ισότιμου ανταγωνισμού και η επένδυση τόσο σε υποδομές και νέες τεχνολογίες όσο

και στο ανθρώπινο δυναμικό.

-Το Συνέδριο Υγείας που διοργανώνει η ΟΕΒ στις 26 Φεβρουαρίου, καλείται να τοποθετηθεί σε μια κρίσιμη συγκυρία για το σύστημα υγείας. Ποιες είναι οι βασικές θεματικές ενότητες που θα αναπτυχθούν και ποια συγκεκριμένα μηνύματα επιδιώκετε να προκύψουν από τις εργασίες του;

-Ο στόχος του Συνεδρίου είναι να προσεγγίσουμε την υγεία ολιστικά και να πάψουμε να την βλέπουμε ως «δαπάνη». Χρειάζεται να εκτιμήσουμε την υγεία, πρώτα ως το σημαντικότερο αγαθό που μας προσφέρεται, και μετά ως τομέα επαγγελματικής ή οικονομικής δραστηριότητας. Τότε μόνο θα αντιληφθούμε τον αντίκτυπό του στην κοινωνία.

Στο πλαίσιο αυτό, οι θεματικές ενότητες του Συνεδρίου εστιάζουν στο μέλλον των συστημάτων υγείας με έμφαση στην αξία που λαμβάνει ο ασθενής, και καλές πρακτικές από άλλες χώρες με ανεπτυγμένα και αποτελεσματικά συστήματα υγείας. Επίσης, θα παρουσιαστούν οι προκλήσεις της διακυβέρνησης και των εφαρμογών της τεχνολογίας στην υγεία, όπου η ανθεκτικότητα κρίνεται και από την ψηφιακή μας δύναμη αλλά και την κυβερνοασφάλεια που αποκτά ολοένα και μεγαλύτερη βαρύτητα. Παράλληλα, στην εξίσωση έχει προστεθεί η Τεχνητή Νοημοσύνη, η οποία αποτελεί μοχλό ποιότητας, συνοδευόμενη πάντα από τους κανόνες ηθικής και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του προσωπικού μας.

Το μήνυμα που επιδιώκουμε να στείλουμε μέσα από τη θεματολογία του Συνεδρίου είναι η ανάγκη που δημιουργείται για τεκμηριωμένο και θεσμοθετημένο διάλογο με όλους τους φορείς. Πρέπει επιτέλους να περάσουμε από τη διάγνωση στην εφαρμογή και τη «θεραπεία», παίρνοντας ρεαλιστικές αποφάσεις για τα σοβαρά προβλήματα του κλάδου. Τελικός μας σκοπός είναι ένα πλαίσιο που θα στηρίζει την καινοτομία και τη συνεχή ανάπτυξη, ώστε στο τέλος της ημέρας να επωφελείται ο ασθενής, η ποιότητα των υπηρεσιών και η ίδια η οικονομία.

-Εκτιμάτε ότι το συγκεκριμένο συνέδριο θα πρέπει να καθιερωθεί ως θεσμός;

-Για την ΟΕΒ, η Υγεία δεν είναι ένα θέμα που εξαντλείται σε μια δράση, αλλά ένας στρατηγικός πυλώνας στον οποίο επενδύουμε συστηματικά τα τελευταία χρόνια. Για αυτό και δεν βλέπουμε το Συνέδριο ως ένα μεμονωμένο γεγονός, αλλά ως μια πλατφόρμα ενός γόνιμου διαλόγου.

Η επιτυχία μιας τέτοιας πρωτοβουλίας δεν κρίνεται μόνο από τη θεσμοθέτησή της, αλλά κυρίως από τα μετρήσιμα αποτελέσματα που παράγει, όπως είναι οι συνεργασίες που γεννιούνται και οι λύσεις που προωθούνται στην πράξη. Στόχος μας είναι να καθιερώσουμε αυτή την κουλτούρα αποτελέσματος και λογοδοσίας. Το αν αυτό θα μεταφραστεί στο μέλλον μέσα από συνέδρια, εξειδικευμένες μελέτες ή άλλες παρεμβάσεις, θα το καθορίσουν οι συνθήκες και ανάγκες του τομέα.

-Η ανταγωνιστικότητα αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για τη βιωσιμότητα και την αναβάθμιση του τομέα υγείας. Ποιες θεωρείτε ότι είναι οι πλέον καθοριστικές παράμετροι που επηρεάζουν την ανταγωνιστικότητα του τομέα της υγείας;

-Είναι σημαντικό να ξεκαθαρίσουμε τι σημαίνει ανταγωνιστικότητα στον τομέα της υγείας. Δεν αναφερόμαστε σε «φθηνότερες υπηρεσίες», αλλά σε προστιθέμενη αξία προς τον ασθενή. Η αξία αυτή αποτυπώνεται στην ποιότητα, την ασφάλεια και κυρίως στην εμπιστοσύνη προς το συνολικό σύστημα υγείας.

Για να επιτευχθεί ο στόχος αυτός απαιτείται μια ολοκληρωμένη προσέγγιση με συγκεκριμένους άξονες. Καθοριστικός παράγοντας είναι, πρωτίστως, η εξεύρεση ανθρώπινου δυναμικού, σε συνδυασμό με τη συνεχή αναβάθμιση των δεξιοτήτων του. Παράλληλα, χρειάζεται ένα σταθερό και αξιόπιστο ρυθμιστικό πλαίσιο που να διασφαλίζει ίσους κανόνες για όλους τους παρόχους, με δίκαιο ανταγωνισμό και διαφανείς ελέγχους που να περιορίζουν τη σπατάλη.

Επίσης, η παροχή υπηρεσιών υγείας υψηλής ποιότητας περνά αναπόφευκτα μέσα από τη χρήση σύγχρονων τεχνολογιών: την ψηφιοποίηση, την Τεχνητή Νοημοσύνη και την ενίσχυση της

κυβερνοασφάλειας. Όλα αυτά, συνεπάγονται σημαντικό κόστος, τόσο επενδυτικό όσο και ενεργειακό. Γι' αυτό και είναι κρίσιμο το κόστος ενέργειας να παύσει να αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την ποιότητα των υπηρεσιών, αν πράγματι θέλουμε η Κύπρος να εξελιχθεί σε έναν αξιόπιστο και ανταγωνιστικό περιφερειακό κόμβο υγείας.

Χρειάζονται δράσεις με πραγματική κλίμακα και αντίκτυπο

-Τα οικονομικά δεδομένα καταδεικνύουν ότι η ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής οικονομίας διαβρώνεται και υποχωρεί συνεχώς σε σύγκριση με άλλες μεγάλες ανταγωνιστικές οικονομίες. Ως αντιπρόεδρος της BUSINESSEUROPE, ποιες είναι οι στρατηγικές σας προτεραιότητες για αναστροφή της φθίνουσας πορείας και ενίσχυσης της ευρωπαϊκής οικονομίας;

-Το θέμα της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας βρέθηκε πρόσφατα στο επίκεντρο συζήτησης στις Βρυξέλλες. Στο πλαίσιο συνάντησης του Προεδρείου της BUSINESSEUROPE με την πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ursula von der Leyen, υπήρξε ταύτιση απόψεων σε ό,τι αφορά τη διάγνωση. Αυτό που λείπει είναι η αποφασιστικότητα για μετάβαση σε μια συγκεκριμένη, εφαρμόσιμη και αποτελεσματική ατζέντα ανταγωνιστικότητας.

Επομένως, το στοίχημα δεν είναι να εντοπίσουμε ξανά τα προβλήματα, αλλά να υλοποιήσουμε λύσεις με λιγότερη γραφειοκρατική πολυπλοκότητα, μεγαλύτερη ταχύτητα στη λήψη αποφάσεων και δράσεις με πραγματική κλίμακα και αντίκτυπο. Μόνο έτσι η Ευρώπη μπορεί να περιορίσει το χάσμα που τη χωρίζει από άλλες μεγάλες οικονομίες, όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες και η Κίνα, και να επανατοποθετηθεί δυναμικά στον παγκόσμιο ανταγωνισμό.

Αυτό απαιτεί συγκεκριμένες και στοχευμένες παρεμβάσεις. Πρώτον, ουσιαστική εμβάθυνση της ενιαίας αγοράς και απλοποίηση του κανονιστικού πλαισίου, ώστε να αρθούν τα εμπόδια στην ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων. Δεύτερον, διασφάλιση ανταγωνιστικού ενεργειακού κόστους και πιο ρεαλιστική προσέγγιση της πράσινης μετάβασης, για τη στήριξη της ευρωπαϊκής βιομηχανίας. Τρίτον, ενίσχυση των επενδύσεων και της καινοτομίας μέσω καλύτερης πρόσβασης σε κεφάλαια, ώστε οι επιχειρήσεις να μπορούν να αναπτύσσονται εντός Ευρώπης.

Στόχος της BUSINESSEUROPE είναι μια Ευρώπη φιλική προς την επιχειρηματικότητα, που ενισχύει την καινοτομία και διασφαλίζει τη μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της οικονομίας της.

-Ποια είναι η άποψή σας σχετικά με το ευρωπαϊκό σχέδιο (την πρωτοβουλία EU-INC) για τη ριζική απλοποίηση της λειτουργίας των νεοφυών επιχειρήσεων σε όλη την Ένωση και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Ε.Ε. έναντι της τεχνολογικής ισχύος των ΗΠΑ και της Κίνας;

-Η πρωτοβουλία EU-INC κινείται στη σωστή κατεύθυνση, γιατί στοχεύει ακριβώς στη ρίζα του προβλήματος: την αποφυγή του κατακερματισμού της Ευρώπης σε 27 διαφορετικά ρυθμιστικά περιβάλλοντα. Η πρωτοβουλία αυτή επιτρέπει σε μια startup να ιδρύεται γρήγορα και να λειτουργεί παντού με ένα ενιαίο πλαίσιο, μειώνοντας το κόστος και επιτρέποντάς της να μεγαλώσει πολύ πιο γρήγορα. Για να υπάρξει όμως πραγματικός αντίκτυπος, χρειάζεται να λυθούν και πρακτικά ζητήματα που θέτουν εμπόδια στις επιχειρήσεις, όπως είναι η φορολογική συνέπεια μεταξύ των χωρών.

Η Ευρώπη διαθέτει μυαλά που είναι σε θέση να παράξουν πολλές καινοτόμες ιδέες, αλλά πάσχει στους τομείς της ταχύτητας και κλίμακας. Το EU-INC μπορεί να γεφυρώσει αυτό το κενό και να αποτελέσει μέρος μιας ευρύτερης στρατηγικής που θα συνδέει την καινοτομία με την πρόσβαση σε χρηματοδότηση και υποδομές.

-Πώς βλέπετε να εξελισσεται η κυπριακή οικονομία και πώς εκτιμάτε ότι θα διαμορφωθεί η πορεία της το επόμενο διάστημα;

-Η κυπριακή οικονομία έχει αποδείξει επανειλημμένα την ανθεκτικότητά της τα τελευταία χρόνια, γεγονός που αποτυπώνεται και στις συνεχείς αναβαθμίσεις από τους διεθνείς οίκους αξιολόγησης και τη βελτίωση βασικών μακροοικονομικών δεικτών, όπως το ποσοστό ανεργίας, ο ρυθμός πληθωρισμού και η ανάπτυξη του ΑΕΠ. Το γεγονός αυτό, όμως, δεν επιτρέπει εφησυχασμό. Το διεθνές περιβάλλον παραμένει αβέβαιο και οι οικονομικές επιδόσεις της χώρας το επόμενο διάστημα μπορούν δυνητικά να επηρεαστούν σε μεγάλο βαθμό από εξωγενείς παράγοντες, που εν πολλοίς καθορίζουν την πορεία του τουρισμού, το κόστος της ενέργειας και οι γεωπολιτικές εξελίξεις.

Την ίδια στιγμή, δεν μπορούμε να αγνοούμε και εσωτερικές προκλήσεις που συνδέονται με το ευρύτερο πολιτικό και κοινωνικό περιβάλλον. Η αυξανόμενη τάση για αντισυστημικές προσεγγίσεις δημιουργεί εύλογες ανησυχίες, καθώς το ποιοτικό επιχειρείν και οι σοβαρές επενδύσεις προϋποθέτουν πολιτική σταθερότητα, θεσμική συνέχεια και συνεργασία με εταίρους που καταθέτουν ορθολογικές και ρεαλιστικές προτάσεις. Η οικονομία χρειάζεται ηγεσίες σε όλα τα επίπεδα που εμπνέουν εμπιστοσύνη, αξιοπιστία, επαγγελματισμό και διαφάνεια.

Για την Κύπρο, το ζητούμενο δεν είναι μόνο οι θετικοί ρυθμοί ανάπτυξης, αλλά η ποιότητά της και οι βάσεις πάνω στις οποίες θα στηριχθεί. Απαιτείται έμφαση σε κρίσιμα διαρθρωτικά ζητήματα όπως η αύξηση της παραγωγικότητας, η επιτάχυνση της ψηφιοποίησης του κράτους και η ουσιαστική ενίσχυση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού και έλεγχος των δημοσίων δαπανών και ιδιαίτερα του κρατικού μισθολογίου.

Η πραγματική πρόκληση, όμως, είναι το πόσο γρήγορα και αποφασιστικά θα προχωρήσουμε στις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις. Σε αυτή την προσπάθεια, η ΟΕΒ διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο ως η μεγαλύτερη και η πραγματικά ανεξάρτητη εργοδοτική οργάνωση της Κύπρου και γέφυρα διαλόγου της επιχειρηματικής κοινότητας με την Πολιτεία. Στόχος είναι η μετατροπή της σημερινής ανθεκτικότητας σε διατηρήσιμο, διαρθρωτικό και μακροπρόθεσμο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για τη χώρα.